ONBEVREDIGD ITALIË

KONING VICTOR EMMANUEL III.

De houding van Italië zou ons misschien aannemelijker — om nu maar niet te zeggen: sympathieker — voorkomen, wanneer 't nooit de (papieren) bondgenoot van Oostenrijk-Hongarije en Duitschland was geweest, waar het trouwens minder natuurlijk bij aansluit dan bij de Latijnsche zusternatie Frankrijk.

Zooals de zaken thans staan, komt het optreden van Italië voor den nuchteren toeschouwer hier op neer: in de letter van het bondgenootschap vond het een reden om in het conflict geen partij te kiezen. Maar na maanden lang als onzijdig toeschouwer den strijd der anderen te hebben aangezien, neemt het 't oogenblik waar dat Oostenrijk zich allerminst een nieuwen vijand kan veroorloven en dwingt om het loon voor zijn — onzijdigheid!

Deze opvatting van politiek fatsoen lijkt zoo zonderling dat er misschien een verklaring maar zeker geen verontschuldiging voor gevonden kan worden.

* * *

De verklaring ligt voor een deel in den volksaard, die vatbaar is voor de groote woorden van fantastische woelgeesten, voor een deel ook in de sterke groep halve en heele politici die jaren lang het gevoel van miskenning en achteruitzetting hebben gevoed, waarvoor de Italiaansche harten zoo toegankelijk zijn, en daarbij de schuld op Oostenrijk geschoven hebben.

Er wordt gewezen op Tyrol, op Trentino, de Kustplaatsen van Istrië en Dalmatië, op Triëst vooral, waar Oostenrijk over honderdduizenden Italiaansch sprekenden heerscht; er wordt daarbij vergeten dat historisch noch geografisch voldoende aanspraak op het bezit van die streken valt te maken, dat het vooral uit een practisch oogpunt zeer twijfelachtig is, of het bezit ervan voor een land, dat zich reeds in zooveel pijnlijke avonturen stak, op den duur een vreugde zal zijn — en meer is niet noodig om Italië de rol te doen spelen van den eeuwig miskende, door iedereen beroofde.

Nu, of nooit! Bij de vredesonderhandelingen valt een buit te verdeelen; het zou toch al te erg zijn zoo Italië daarvan niets kreeg. En nu Oostenrijk de handen zoo vol heeft dat het licht iets vallen laat wanneer het slechts een duwtje krijgt, acht de oorlogspartij het oogenblik gekomen om toe te slaan. Maar eer dit gebeurt moet voor alles het nooit bevredigde, het altijd klagende in den Italiaan worden gewekt, moeten de oude wonden worden opengescheurd, die eigenlijk al lang en behoorlijk genezen waren.

Het is in wezen hetzelfde wat Japan deed, maar veel gecompliceerder in uiting. De Japannees, in zijn minachting voor Europeesche begrippen van eer en recht, ging met een koel, eenvoudig cynisme te werk, waarvoor het geen schoonklinkenden naam zocht. De Italiaan, verbeeldingrijker, dramatischer, wijst jammerend op de bloeddruppels die uit zijn vermeende hartewond vloeien, en wil, als een dreinend kind, niet rusten eer het met schoone geschenken wordt getroost. Geschenken, die het afdwingt van Oostenrijk, wiens zwakheid van het oogenblik het maar al te goed kent.

ANTONIO SALANDRA,
de minister-president.

Ook zonder een onzijdige, rustig toeziende houding te laten varen, kan men dit drijven weerzinwekkend noemen.

Zonder er dezen naam aan te geven, heeft men in Duitschland de mogelijke gevolgen er van met practisch oog bekeken, er niet veel over gepraat, en Oostenrijk zonder omwegen geraden het groote kind dat gevaarlijke mes uit handen te nemen en het wat speelgoed er voor in de plaats te geven.

Maar omdat het aangeboden geschenk niet groot en mooi genoeg is, wordt de gever met een houw over de vingers bedreigd!

Het is waarlijk een weinig verheffend schouwspel, en 't mag niet overbodig heeten het, hoe zacht ook, bij zijn naam te noemen, omdat onze meeningen en begrippen van billijkheid, recht en eer in dezen oorlog wonderlijke verschuivingen hebben ondervonden. Wanneer wij niet het gevaar willen loopen dat zich geheel averechtsche denkbeelden van menschelijkheid, rechtschapenheid en fatsoen in onze hersens gaan vastzetten, dienen wij zoo nu en dan onzen neutraliteitsbril even op te lichten en door onze eigen, scherpe oogen-van-vóór-den-oorlog te zien. Geen wetenschappelijke hersenverwildering van welken Nederlandschen professor met een Duitschen naam ook, mag ons meesleepen in het geloof dat ook het deelnemen van Italië aan den oorlog een „grootsch gebeuren" zou zijn.

Het „deelnemen" van Italië aan den oorlog! De uitdrukking staat er alsof het de deelneming aan een gezelschapsspel of een buitenpartij ware . . .

En toch wil dat meedoen van Italië niets minder zeggen dan opnieuw de slachting van honderdduizenden mannen, opnieuw de verwoesting van bloeiende landstreken en monumentale steden, opnieuw brand, dood, rouw, armoede over heel een volk! Zou er iemand zijn, die gelooft dat 'n volk dit w e n s c h t? Dat het de vernieling van zijn land verkiest boven de schoonheid er van? Dat het liever bloedig uiteengescheurd wordt dan in vrede bijeen te zijn?

KONINGIN HÉLÈNE.

Het kan niet anders of een vreedzaam Italië, dat, wijs en sterk, aan zijn innerlijke kracht, samenhang en welvaart had gewerkt terwijl andere volken elkaar vernietigden, zou tot den stap dien het thans doet, niet in staat zijn geweest; het zou er te g r o o t voor geweest zijn. En zelfs indien het thans overwinningen mocht behalen en wingewesten aan zijn gebied toevoegen, zal het, politiek en moreel, k l e i n e r zijn geworden.

* * *

Er wordt ons in deze dagen een voorbeeld van zelfbeheersching gegeven, dat, evenmin als de man van wien het uitgaat, in zijn grootheid voldoende wordt gewaardeerd.

President Wilson, die het voorrecht heeft niet alleen staatsman maar ook wijsgeer te zijn, heeft den moed gehad — en niet voor de eerste maal — de verhouding tusschen de eer en het levensgeluk eener natie binnen de juiste grenzen terug te brengen. Hij had daarbij aan een bijna overmachtigen drang van buiten weerstand te bieden, maar hij handhaafde zijn standpunt als een kloek, bezonnen man, die weet welk een grootheid er ligt in bedwongen toorn en ingehouden smart.

Wat beteekent het of er nu ophitsende stemmen weerklinken die spotten met wat zij zijn zwakheid noemen? De geschiedenis zal van hem spreken als een heerscher die, zichzelf beheerschend, zijn volk voor een ramp behoedde.

Wanneer Italië door zulk een sterken geest was geleid, zou het schouwspel van een land, dat den vrede offert aan een waandenkbeeld aan de wereld bespaard zijn gebleven.

OUD-MINISTER GIOLITTI,
de verdediger van de neutraliteit van Italië.

S. E. SIDNEY SONNINO,
de minister van Buitenlandsche Zaken.